

सोमस्यपीथः पानंतद्वतौ सोमपीथिनौ ॥ २४ ॥

इत्यारण्यके पर्वणि नैलकंठीये भारतभावे दीपे एकविंशतितमोऽध्यायः ॥ १२१ ॥

॥ ३ ॥

॥ ३ ॥

॥ ३ ॥

॥ ३ ॥

॥ ३ ॥

॥ ३ ॥

॥ ३ ॥

॥ ३ ॥

॥ ३ ॥

॥ ३ ॥

॥ ३ ॥

॥ ३ ॥

नासत्यौ च कथं ब्रह्म नूतवान्सोमपीथिनौ ॥ एतत्सर्वं यथा वृत्तमाख्यातुं भगवान्मम ॥ २४ ॥ इति श्री महाभारते आरण्यके पर्वणि तीर्थयात्रा पर्वणि लोमश तीर्थयात्रायां सौकन्ये एकविंशतितमोऽध्यायः ॥ १२१ ॥ ॥ ३ ॥ लोमश उवाच ॥ भृगोर्महर्षेः पुत्रो भूतव्यवनो नाम भारत ॥ समीपे सरस्तस्य तपस्तेपे महाद्युतिः ॥ १ ॥ स्थाणुभूतो महते जावीरस्थाने न पांडव ॥ अतिष्ठत चिरं कालमेकदेशे विशांपते ॥ २ ॥ सवल्मीको भवदृषिलताभिरिव संवृतः ॥ कालेन महाराजन्समाकीर्णः पिपीलिकैः ॥ ३ ॥ तथा स संवृतो धीमान्मृत्पिंड इव सर्वशः ॥ तप्यते स्मतपो घोरं वल्मीकेन समावृतः ॥ ४ ॥ अथ दीर्घस्य कालस्य शर्यातिर्नाम पार्थिवः ॥ आजगाम सरोरम्यं विहर्तुमिदमुत्तमं ॥ ५ ॥ तस्य स्त्रीणां सहस्राणि च त्वार्यास्य परिग्रहः ॥ एकैव च सुता सुभ्रूः सुकन्या नाम भारत ॥ ६ ॥ सा सखीभिः परिवृता दिव्याभरणभूषिता ॥ चंक्रम्य माणा वल्मीकं भार्गवस्य समासदत् ॥ ७ ॥ सा वैवसुमती तत्र पश्यंती सुमनोरमां ॥ वनस्पती न्विचिन्वती विजहार सखीवृता ॥ ८ ॥ रूपेण वयसा चैव मदनेन मदेन च ॥ बभंज वनदक्षाणां शाखाः परमपुष्पिताः ॥ ९ ॥ तां सखीरहिता मेकमेकवस्त्रा मलंकृतां ॥ ददर्श भार्गवो धीमांश्चरंतीमिव विद्युतं ॥ १० ॥ तां पश्यमानो विजनेसरे मे परमद्युतिः ॥ क्षामकंठश्च विप्रिस्तपो बलसमन्वितः ॥ ११ ॥ तामावभाषे कल्याणी सा चास्य न शृणोति वै ॥ ततः सुकन्या वल्मीके दृष्ट्वा भार्गवचक्षुषी ॥ १२ ॥ कौतूहला कंठकेन बुद्धिर्माह बलाकृता ॥ किं नु खल्विदमित्युक्त्वा निर्विभेदास्य लोचने ॥ १३ ॥ अक्रुध्यत्स तया विद्धे नेत्रे परममन्युमान् ॥ ततः शर्याति सैन्यस्य शक्रन्मूत्रे समावृणोत् ॥ १४ ॥ ततोरुद्धेश क्रन्मूत्रे सैन्यमाना ह दुःखितं ॥ तथागतमभिप्रेक्ष्य पर्यपृच्छत्स पार्थिवः ॥ १५ ॥ तपो नित्यस्य वृद्धस्य रोषणस्य विशेषतः ॥ केनापकृतमद्येह भार्गवस्य महात्मनः ॥ १६ ॥ ज्ञातं वा यदि वाऽज्ञातं तद्भुतं ब्रूतमाचिरं ॥ तमूचुः सैनिकाः सर्वे न विद्योऽपकृतं वयं ॥ १७ ॥ सर्वोपायैर्यथा कामं भवांस्तदधिगच्छतु ॥ ततः स पृथिवीपालः साम्राज्योऽग्रेण च स्वयं ॥ १८ ॥ पर्यपृच्छत्सुहृद्गर्गपर्यजानन् चैव ते ॥ आनाहार्तततो दृष्ट्वा तसैन्यमसुखार्दितं ॥ १९ ॥ पितरंदुःखितं दृष्ट्वा सुकन्येदमथाब्रवीत् ॥ मया टेत्येह वल्मीके दृष्टं सत्वमभिज्वलत् ॥ २० ॥ खद्योतवदग्निज्ञातं तन्मया विद्धमंतिकात् ॥ एतच्छ्रुत्वा तु वल्मीकं शर्यातिस्तूर्णमभ्ययात् ॥ २१ ॥

वीरस्थानेन वीरासनेन ॥ २॥ ३॥ ४॥ ५॥ ६॥ ७॥ ८॥ ९॥ १०॥ ११॥ १२॥ १३॥ १४॥ १५॥ १६॥ १७॥ १८॥ १९॥ २०॥ २१॥